

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 10Sžso/57/2015
Identifikačné číslo spisu: 8014200389
Dátum vydania rozhodnutia: 26.10.2016
Meno a priezvisko: JUDr. Zuzana Ďurišová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2016:8014200389.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Zuzany Ďurišovej a členov senátu JUDr. Jany Henčekovej, PhD. a JUDr. Eleny Berthotyovej, PhD., v právnej veci žalobcov: 1. V. Y. N., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom H., Poľská republika, 2. M. H. N., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom M., Poľská republika, 3. Z. N. G., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom N., Poľská republika, všetci právne zastúpení JUDr. Dušanom Remetom, advokátom so sídlom Masarykova ul. č. 2, Prešov, proti žalovanej Sociálnej poisťovni - ústredie, so sídlom Ul. 29. augusta č. 8-10, 813 63 Bratislava, za účasti zamestnávateľa G. Z. G., so sídlom Z., o preskúmanie zákonnosti rozhodnutí žalovanej zo dňa 28. februára 2014 č. 7387-4/2014-BA, zo dňa 18. marca 2014 č. 7443-3/2014-BA a zo dňa 17. marca 2014 č. 7720-3/2014-BA v spojení s prvostupňovými rozhodnutiami Sociálnej poisťovne, pobočky Košice, konajúc o odvolaniach žalovanej a žalobcov v 1. a 2. rade proti rozsudku Krajského súdu v Prešove č. k. 12Scud/14/2014-41 zo dňa 14. mája 2015, jednomyseľne, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Prešove č. k. 12Scud/14/2014 -41 zo dňa 14. mája 2015 v napadnutej časti m e n í tak, že žaloby žalobcov v 1. a 2. rade z a m i e t a .

Žalobcom v 1. a 2. rade náhradu trov konania n e p r i z n á v a .

Odôvodnenie

Krajský súd napadnutým rozsudkom vo vzťahu k žalobcom v 1. a 2. rade rozhodnutie žalovanej v spojení s rozhodnutím prvostupňového správneho orgánu zrušil podľa § 250j ods. 2 písm. c), d) O.s.p. a vec vrátil žalovanej na ďalšie konanie. Konanie žalobcu v 3. rade zastavil s odôvodnením, že žalobu podala neoprávnená osoba. Žalobcom v 1. a 2. rade priznal náhradu trov konania vo výške 216,15 Eur.

Z odôvodnenia rozsudku vyplýva, že krajský súd dal tvrdeniam žalobcov, že obidva správne orgány rozhodli spätne o zániku sociálneho poistenia za minulé obdobie, za pravdu, pretože prvostupňový správny orgán rozhodoval o tom, že žalobcom nevzniklo povinné nemocenské poistenie, povinné dôchodkové poistenie a povinné poistenie v nezamestnanosti, konkrétne žalobcovi v 1. rade od 01.04.2010 do 31.08.2010 a žalobcovi v 2. rade od 01.03.2010 do 31.08.2010, pričom rozhodujúcu kontrolu prvostupňový správny orgán vykonal až 16.05.2011.

K námietke nedostatočne zisteného skutkového stavu uviedol, že pokiaľ zamestnávateľ žalobcov predložil správne orgánu pracovné zmluvy, z ktorých vyplýva, že sú uzatvorené na 10 hodín mesačne, práce zamestnancov sú vykonávané v zmysle týchto zmlúv a aj podľa názoru súdu preukázal, že k výkonu závislej práce zamestnancov u neho v pracovnom pomere na území Slovenskej republiky dochádzalo. Či vykonávanie závislej práce zamestnancov bolo v súlade s pracovnými zmluvami, s dochádzkou a pracovnými zmluvami, bolo povinnosťou prvostupňového správneho orgánu dostatočne preveriť a na základe takto preverených podstatných skutočností pre vydanie rozhodnutia vo veci samej mali byť tieto podklady dostatočným zabezpečením zákonnosti vydaného rozhodnutia.

Záver prvostupňového správneho orgánu, že vykonanou kontrolou dňa 16.05.2011 nebolo preukázané, že žalobcovia v 1. a 2. rade reálne vykonávali činnosť ako zamestnanci na území Slovenskej republiky, preto nemôžu podliehať slovenským právnym predpisom podľa článku 13 (3) základného nariadenia, podľa krajského súdu vychádza z nedostatočne zisteného skutkového stavu, pretože z obsahu spisu ani z odôvodnení rozhodnutí nevyplýva, akým spôsobom bolo preukázané, že žalobcovia v 1/ a 2/ rade reálne činnosť zamestnancov na území Slovenskej republiky nevykonávali. Správne orgány sa dôsledne nevysporiadali ani s otázkou miesta podnikania zamestnávateľa. Ak na základe takto neúplne a nepresne zisteného skutkového stavu dospeli správne orgány k rozhodnutiam prezentovaným vyššie, sú ich rozhodnutia pre nedostatok dôvodov nepreskúmateľné.

Konanie vo veci žaloby žalobcu v 3. rade senát krajského súdu zastavil z dôvodu, že nepodal odvolanie voči prvostupňovému správne rozhodnutiu a tým sa stal osobou, ktorá nemá právo na podanie žaloby.

Žalobcovia v 1. a 2. rade podali proti výroku V. napadnutého rozsudku o trovách konania včas odvolanie. S poukazom na konštantnú rozhodovaciu prax konajúceho súdu v iných skutkovo obdobných (právne totožných) konaniach, kde úspešným žalobcom bola priznaná náhrada trov právneho zastúpenia bez akéhokoľvek krátenia, namietali, že sa znižuje iba odmena za zastupovanie pri spoločných úkonoch. V danom prípade bolo spoločným úkonom iba zastupovanie na pojednávaní, nie aj prevzatie a príprava zastúpenia a spisanie žaloby tak, ako to vyhodnotil krajský súd.

Pokiaľ ide o zníženie základnej sadzby tarifnej odmeny o 50 % vo vzťahu k režijnému paušálu namietali, že režijný paušál nie je odmenou za úkon právnej služby, ale paušalizovanou náhradou za miestne telekomunikačné výdavky a miestne prepravné, ktoré sa nijako nekráti. S poukazom na uvedené navrhli, aby odvolací súd rozsudok krajského súdu zmenil tak, že prisúdi žalobcom v 1. a 2. rade jednotlivo náhradu trov prvostupňového konania vo výške 362,38 Eur a odvolacieho konania vo výške 78,30 Eur.

Proti rozhodnutiu krajského súdu vo vzťahu k žalobám žalobcov v 1. a 2. rade podala žalovaná v zákonnej lehote odvolanie podľa § 205 ods. 2 písm. f) O.s.p., t. j. z dôvodu, že rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Žalovaná sa naďalej pridržiavala vyjadrení týkajúcich sa žalobcov v 1. a 2. rade, ktoré v predmetnej veci zaslala krajskému súdu.

Nestotožňovala sa s názorom krajského súdu, že z doteraz vykonaného dokazovania, ktoré bolo realizované prvostupňovými správnymi orgánmi, nie je možné vysloviť objektívny záver, že žalobcovia na území Slovenskej republiky reálne činnosť zamestnanca nevykonávali. Bola toho názoru, že napadnuté rozhodnutia žalovanej boli vydané na základe dostatočne zisteného skutkového stavu veci a po zhodnotení všetkých relevantných dôkazov.

Poukázala na to, že počet hodín, ktoré majú zamestnanci za mesiac odpracovať a k tomu prislúchajúca mzda za vykonanú prácu vzbudzujú odôvodnené pochybnosti o rentabilnosti, keďže zamestnanci by mali dochádzať z Poľskej republiky na územie Slovenskej republiky individuálne. Dochádzať z Poľskej republiky do rôznych miest Slovenskej republiky a odpracovať napr. 1 alebo 3 hodiny denne sa javí ako neefektívne, t. j. je predpoklad, že výdavky významným spôsobom presahujú príjmy, ktoré majú zamestnanci zaručené v pracovnej zmluve.

Žalovaná bola toho názoru, že účelom zamestnania je mať aj určitý zisk z vykonanej práce. Ak by sa žalobcovia na územie Slovenskej republiky dopravovali individuálne niekoľko stoviek kilometrov, prinášalo by to aj určité náklady na cestovné a stravu, ktoré sú bezpochyby vyššie ako jeho mzda za jeden mesiac, t. j. 10 EUR. Prihliadajúc na tieto skutočnosti je dosiahnutie zisku vo vzťahu k čistému príjmu nemožné. Uvedené vyvoláva teda podozrenie z obchádzania právnych predpisov Poľskej republiky, tak ako mala podozrenie aj poľská inštitúcia sociálneho zabezpečenia ZUS.

Aj za predpokladu, že by zamestnanci vykonávali činnosť mimo registrovaného sídla zamestnávateľa (roznášanie letákov na území Slovenskej republiky) je nevyhnutné, aby sa v registrovanom sídle zamestnávateľa uskutočňovali také rozhodovacie právomoci, na základe ktorých by dochádzalo k reálnemu výkonu činnosti zamestnancov dotknutého zamestnávateľa. V sídle zamestnávateľa by sa mali prijímať zásadné rozhodnutia spoločnosti, t. j. mali by sa uskutočňovať stretnutia zamestnávateľa so zamestnancami, uzatvárať zmluvy s klientmi, ukladať účtovné doklady (objednávky, faktúry), viesť mzdová evidencia, pridelovať prácu zamestnancom.

Žalovaná mala za to, že z dôvodu zamestnávania niekoľko stoviek zamestnancov zamestnávateľom, na riadenie týchto zamestnancov je potrebný centrálny administratívny aparát ľudí. Ak sa jedná o roznos letákov, vyžaduje si to aj iné činnosti s tým súvisiace, ako napr. pridelovanie úloh zamestnancom, prijímanie objednávok, uskladňovanie ešte neroznesených letákov, koordinácia ľudí v teréne, kontrola zamestnancov, že prácu, za ktorú poberajú mzdu aj vykonávajú. Žalovaná k tomu uviedla, že zamestnávateľ takýmto administratívnym aparátom na riadenie týchto zamestnancov nedisponuje. Výnimočné zdržiavanie sa v sídle spoločnosti (zamestnávateľa) vzbudzuje odôvodnený predpoklad, že nemôže ísť o také sídlo spoločnosti, v ktorom sa reálne vykonáva činnosť zamestnávateľa.

S poukazom na článok 3 ods. 2 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 987/2009 zo 16. septembra 2009, ktorým sa stanovuje postup vykonávania základného nariadenia (ďalej len „vykonávacie nariadenie“) uviedla, že dôkazné bremeno leží nielen na Sociálnej poisťovni, ale aj na žalobcoch v 1. a 2. rade a túto povinnosť, ktorá im vyplývala z vykonávacieho nariadenia, si riadne nespĺnili.

Zároveň poukázala na list zo dňa 10. decembra 2013, ktorým Sociálna poisťovňa akceptovala návrh poľskej inštitúcie sociálneho zabezpečenia ZUS zo dňa 10. októbra 2013 na uzatvorenie spoločnej dohody medzi Sociálnou poisťovňou a poľskou inštitúciou sociálneho zabezpečenia ZUS v súlade s článkom 16 (4) vykonávacieho nariadenia, v zmysle ktorej bolo aj žalobcom určené poľské zákonodarstvo, ktoré má konečnú platnosť. Keďže k dohode medzi Sociálnou poisťovňou a ZUS Váršava došlo až dňa 10. decembra 2013, nemohli sa prvostupňové rozhodnutia opierať o túto dohodu. Skutočnosť, že ZUS Váršava navrhla Sociálnej poisťovni dohodu, na základe ktorej aj žalobcovia podliehajú poľskému zákonodarstvu, potvrdzuje správnosť postupu Sociálnej poisťovne pri rozhodovaní v predmetnej veci.

Vzhľadom na dôvody podaného odvolania navrhla, aby odvolací súd zmenil rozsudok krajského súdu tak, že žalobu žalobcov v 1. a 2. rade zamietne.

Žalobcovia v 1. a 2. rade vo vyjadrení k odvolaniu žalovanej poukázali na skutočnosti uvedené v ich žalobách a explicitne vyjadrený právny názor prvostupňového súdu v odôvodnení napadnutého rozhodnutia, podľa ktorého záver žalovanej a jej organizačnej zložky bol prijatý na podklade nedostatočne zisteného skutkového stavu veci, nakoľko z obsahu administratívneho spisu nevyplýva, akým konkrétnym spôsobom bolo v správnom konaní preukázané, že žalobcovia reálne činnosť na území SR nevykonávajú. Navrhli, aby odvolací súd rozsudok súdu krajského súdu ako vecne správny potvrdil.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 246c ods. 1 veta prvá O. s. p. v spojení s § 10 ods. 2 O. s. p.), preskúmal napadnutý rozsudok a konanie, ktoré mu predchádzalo (podľa § 246c ods. 1 veta prvá O. s. p. v spojení s § 211 a nasl. O. s. p.) a jednomyselne dospel k záveru, že odvolanie

žalovanej je dôvodné.

Podľa § 250ja ods. 2 O. s. p., odvolací súd rozhodne o odvolaní spravidla bez pojednávania, ak to nie je v rozpore s verejným záujmom. Na prejednanie odvolania nariadi pojednávanie, ak to považuje za potrebné, alebo ak vykonáva dokazovanie.

V tejto súvislosti odvolací súd uvádza, že krajský súd verejne prerokoval vec a verejne vyhlásil rozhodnutie dňa 14.05.2015. Odvolací súd nepovažoval za potrebné na prejednanie veci nariadiť pojednávanie a takýto postup nebol v rozpore s verejným záujmom.

Deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený minimálne päť dní vopred na úradnej tabuli súdu a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky www.nsud.sk. Rozsudok bol verejne vyhlásený dňa 26.10.2016 (§ 156 ods. 1 a ods. 3 O. s. p.).

Podľa § 244 ods. 1 O. s. p., v správnom súdnictve preskúmavajú súdy na základe žalôb alebo opravných prostriedkov zákonnosť rozhodnutí a postupov orgánov verejnej správy. Súd v správnom súdnictve preskúmava rozhodnutia a postupy orgánov verejnej správy predovšetkým v rozsahu a z dôvodov uvedených v žalobe. Rozsahom tvrdení uvedených v žalobe je súd viazaný.

Podľa § 247 ods. 1 O. s. p., podľa ustanovení tejto hlavy sa postupuje v prípadoch, v ktorých fyzická alebo právnická osoba tvrdí, že bola na svojich právach ukrátená rozhodnutím a postupom správneho orgánu, a žiada, aby súd preskúmal zákonnosť tohto rozhodnutia a postupu.

Podľa čl. 11 ods. 1 Nariadenia (ES) Európskeho parlamentu a Rady 833/2004 z 29. apríla 2004 o koordinácii systémov sociálneho zabezpečenia (ďalej len „základné nariadenie“) osoby, na ktoré sa toto nariadenie vzťahuje, podliehajú právnym predpisom len jedného členského štátu. Tieto právne predpisy sa určujú v súlade s touto hlavou.

Podľa čl. 11 ods. 3 písm. a) základného nariadenia, s výhradou článkov 12 až 16 osoba vykonávajúca činnosť ako zamestnanec alebo samostatne zárobkovo činná osoba v členskom štáte podlieha právnym predpisom tohto členského štátu.

Podľa čl. 13 ods. 1 písm. a) základného nariadenia, osoba, ktorá zvyčajne vykonáva činnosť ako zamestnanec v dvoch alebo viacerých členských štátoch podlieha právnym predpisom členského štátu bydliska, ak takáto osoba vykonáva podstatnú časť svojej činnosti v tomto členskom štáte, alebo ak je zamestnaná vo viacerých podnikoch, alebo ju zamestnáva viacero zamestnávateľov, ktorých registrované sídlo alebo miesto podnikania je v odlišných členských štátoch.

Podľa čl. 13 ods. 3 základného nariadenia, osoba, ktorá zvyčajne vykonáva činnosť ako zamestnaná osoba a činnosť ako samostatne zárobkovo činná osoba v odlišných členských štátoch, podlieha právnym predpisom členského štátu, v ktorom vykonáva činnosť ako zamestnanec, alebo ak vykonáva takúto činnosť v dvoch alebo viacerých členských štátoch, právnym predpisom určeným v súlade s odsekom 1.

Z obsahu predloženého súdneho spisu najvyšší súd zistil, že Sociálna poisťovňa, pobočka Košice, ako prvostupňový správny orgán, rozhodnutím č. 705-3440109711-GC09/11-721 zo dňa 22.08.2011 rozhodla podľa § 178 ods. 1 písm. a) bod 1 a § 210 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z.z. tak, že žalobcovi v 1. rade nevzniklo povinné nemocenské poistenie, povinné dôchodkové poistenie a povinné poistenie v nezamestnanosti od 01.04.2010 do 31.08.2010 podľa slovenskej legislatívy. Na odvolanie žalobcu v 1. rade žalovaná rozhodnutím č. 7387-4/2014-BA zo dňa 28.02.2014 jeho odvolanie zamietla a rozhodnutie prvostupňového správneho orgánu potvrdila.

Rozhodnutím č. 705-34401112211-GC09/11-721 zo dňa 22.08.2011 Sociálna poisťovňa, pobočka Košice, rozhodla podľa § 178 ods. 1 písm. a) bod 1 a § 210 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z.z. tak, že

žalobcov v 2. rade nevzniklo povinné nemocenské poistenie, povinné dôchodkové poistenie a povinné poistenie v nezamestnanosti od 01.03.2010 do 31.08.2010 podľa slovenskej legislatívy. Na odvolanie žalobcu v 2. rade žalovaná rozhodnutím č. 7443-3/2014-BA zo dňa 18.03.2014 jeho odvolanie zamietla a rozhodnutie prvostupňového správneho orgánu potvrdila.

Po preskúmaní veci najvyšší súd konštatuje, že námietky žalovanej sú dôvodné. Pri súbahu poistení, v ktorých sa nachádza cezhraničný prvok, je nevyhnutné určiť uplatniteľnú legislatívu, ktorá sa bude vzťahovať na dotknutú osobu v súlade so základným a vykonávacím nariadením, ktoré koordinujú sociálne zabezpečenie. V súvislosti s posúdením uplatniteľnej legislatívy požiadala inštitúcia sociálneho zabezpečenia ZUS Váršava o preukázanie relevantných skutočností na určenie uplatniteľnej legislatívy a žalovaná, ako príslušná inštitúcia na určenie uplatniteľnej legislatívy na území Slovenskej republiky, tieto rozhodujúce skutočnosti preskúmala. Posúdenie vzniku poistného vzťahu v právnom zmysle patrí do kompetencie orgánu, ktorý je v mieste vykonávania práce oprávnený určovať uplatniteľnú legislatívu, t. j. do kompetencie žalovanej.

Kontrola vykonaná prvostupňovým orgánom dňa 16. mája 2011 nebola zameraná na preukázanie reálneho výkonu činnosti zamestnancov, ale na kontrolu odvodu poistného na sociálne poistenie. Pri tejto kontrole bolo zistené, že pracovnoprávne vzťahy zamestnancov vznikli na základe pracovných zmlúv, v ktorých boli dojednané pracovné pomery na kratší pracovný čas - 4 hodiny mesačne, pri určení mzdových podmienok - 10,00 EUR mesačne. Zamestnávateľ týmto spôsobom zamestnáva približne 400 zamestnancov, všetci s trvalým pobytom v Poľskej republike.

Z administratívneho spisu ďalej vyplýva, že žalovaná vzhľadom k tomu, že sociálna poisťovňa nie je oprávnená vstupovať do pracovnoprávných vzťahov požiadala Inšpektorát práce Košice o súčinnosť pri posúdení zákonnosti dôvodov pri uzatváraní pracovných pomerov. Na základe tejto súčinnosti jej Inšpektorát práce zaslal dňa 17.06.2011 odpoveď, z ktorej vyplýva, že Inšpektorát práce Košice v rámci inšpekcie s cieľom preveriť reálnosť vykonávaných aktivít účastníka konania navštívil osobne sídlo účastníka konania Z.. Z úradného záznamu vypracovaného 27.05.2011 vyplýva, že u zamestnávateľa G. Z. G. v čase kontroly na uvedenej adrese nebol prítomný zamestnávateľ, ide o prenajatý byt, v ktorom sa nachádza zamestnávateľ iba výnimočne. Inšpektorát práce Košice preto zaslal zamestnávateľovi výzvu na predloženie dokladov, ktorá sa vrátila ako zásielka neprevzatá v odbernej lehote.

Vzhľadom na uvedené odvolací súd udáva, že jednou z rozhodujúcich skutočností na určenie miesta výkonu činnosti, a teda aj na posúdenie a určenie príslušnosti k právnym predpisom sociálneho zabezpečenia je určenie registrovaného sídla alebo miesta podnikania. Ak osoba pracujúca vo viacerých členských štátoch nevykonáva podstatnú časť činnosti v členskom štáte bydliska, uplatňujú sa právne predpisy členského štátu, v ktorom má zamestnávateľ registrované sídlo alebo miesto podnikania. Termín registrované sídlo alebo miesto podnikania v základom alebo vykonávacom nariadení síce nie je vymedzený, Súdny dvor ale na základe prípadu Planzer Luxembourg Sarl C-73/06 ustálil predpoklady, na základe ktorých je možné určiť registrované sídlo alebo miesto podnikania zamestnávateľa. Podľa názoru Súdneho dvora určenie miesta sídla hospodárskej činnosti predpokladá zohľadnenie súhrnu faktorov, medzi ktorými sa v prvom rade nachádza sídlo, miesto ústredia, miesto stretnutia riadiacich osôb spoločnosti a miesto, obvykle totožné, v ktorom sa rozhoduje o všeobecnej podnikovej politike. Ďalšie faktory ako napríklad bydlisko riadiacich osôb, miesto konania valného zhromaždenia, miesto uloženia správnych a účtovných dokumentov a miesto hlavného priebehu finančných činností, najmä bankových sa môžu zohľadniť tiež.

S poukazom na vyššie uvedené odvolací súd ďalej uvádza, že registrované sídlo alebo miesto podnikania môžu byť teda uznané po splnení určitých podmienok. Tieto kritéria skúma inštitúcia v mieste bydliska na základe dostupných informácií alebo v úzkej spolupráci s inštitúciou v členskom štáte, kde má zamestnávateľ registrované sídlo alebo miesto podnikania. V rámci skúmania predmetných skutočností je potrebné preukázať miesto, kde má zamestnávateľ registrované sídlo a správu, dĺžku obdobia od zriadenia zamestnávateľa v členskom štáte, počet administratívnych zamestnancov pracujúcich v sídle, miesto, kde je uzatvorená väčšina zmlúv a pod. V prípade, že zamestnávateľ nespĺňa podmienky

registrácie sídla alebo miesta podnikania, nemôže sa na zamestnancov uplatňovať legislatíva štátu, v ktorom má zamestnávateľ registrované sídlo alebo miesto podnikania.

S poukazom na uvedené odvolací súd považuje za dôvodné tvrdenie žalovanej, že v sídle zamestnávateľa by sa mali prijímať zásadné rozhodnutia spoločnosti, t. j. mali by sa uskutočňovať stretnutia zamestnávateľa so zamestnancami, uzatvárať zmluvy s klientmi, ukladať účtovné doklady (objednávky, faktúry), viesť mzdová evidencia, prideľovať práca zamestnancom, k čomu je potrebný aj administratívny aparát, nakoľko ide o veľký počet zamestnancov, ktorým však zamestnávateľ nedisponuje s poukazom na to, že samotný zamestnávateľ sa vo svojom sídle zdržiava len výnimočne. Zároveň odvolací súd uvádza, že zamestnávateľ žalobcov nepredložil doklady preukazujúce reálny výkon práce žalobcov, z ktorých by bolo zrejmé, že vykonávali prácu na určenom mieste, a teda vykonanou kontrolou sa nepodarilo preukázať, že sa na žalobcov vzťahuje slovenská legislatíva. Na preukázanie reálneho výkonu činnosti zamestnancov nepostačuje len formálnym spôsobom deklarovať podnikanie, napr. pracovnými zmluvami, obchodnými zmluvami, ale je potrebné vychádzať napr. aj z dohodnutých mzdových podmienok.

Žalobcovia v konaní boli povinní uniesť bremeno tvrdení a dôkazné bremeno a boli spôsobilí vymedzením skutkových tvrdení a dôkazmi preukázať, aký konkrétny rozsah prác pre zamestnávateľa v súlade s dohodnutým druhom práce podľa pracovnej zmluvy vykonávali. V súvislosti s tým odvolací súd poukazuje na to, že žalobcovia počas správneho konania ako aj konania pred súdom nepreukázali, že od uzavretia pracovných zmlúv vykonávali u zamestnávateľa na území Slovenskej republiky konkrétny dojednaný druh práce a rovnako nebol preukázaný skutočný rozsah konkrétnych prác, ktoré vykonávali pre zamestnávateľa. Z uvedeného dôvodu preto neboli splnené zákonné predpoklady pre aplikáciu čl. 13 ods. 3 základného nariadenia. Pre aplikáciu tohto článku základného nariadenia je potrebný reálny súbeh činností žalobcov ako SZČO na území Poľskej republiky a činnosti ako zamestnancov na území Slovenskej republiky. Uvedené ustanovenie základného nariadenia predpokladá existujúci, skutočný súbeh dvoch činností, a to SZČO a zamestnanie vykonávané v dvoch odlišných členských štátoch, a iba táto skutočnosť zakladá postup podľa predmetného článku 13 ods. 3 základného nariadenia a aplikáciu uplatniteľných právnych predpisov príslušného členského štátu.

Na základe uvedeného dospel najvyšší súd k názoru, že záver prvostupňového správneho orgánu a žalovanej o tom, že žalobcom v 1. a 2. rade nevzniklo povinné nemocenské poistenie, povinné dôchodkové poistenie a povinné poistenie v nezamestnanosti podľa slovenskej legislatívy je v súlade so zákonom. Tento záver vyplýva z ustanovení § 20, § 14 ods. 1 písm. a), § 15 ods. 1 písm. a) a § 19 zákona č. 461/2003 Z.z., ktoré upravujú podmienky povinného nemocenského poistenia, povinného dôchodkového poistenia a poistenia v nezamestnanosti, ktorých zákonným predpokladom pre priznanie je existencia statusu zamestnanca, ktorý však žalobcovia v správnom ako aj súdnom konaní nepreukázali.

Z dôvodu preukázania, že žalobcovia vykonávali samostatne zárobkovú činnosť v Poľskej republike a z dôvodu, že nebolo preukázané vykonávanie činnosti žalobcov ako zamestnancov u zamestnávateľa na území Slovenskej republiky je zrejmé, že žalobcovia podliehajú výlučne právnym predpisom členského štátu, v ktorom vykonávajú samostatne zárobkovú činnosť podľa čl. 11 ods. 3 písm. a) základného nariadenia.

Záverom odvolací súd poukazuje na list zo dňa 10. decembra 2013, ktorým Sociálna poisťovňa akceptovala návrh poľskej inštitúcie sociálneho zabezpečenia ZUS zo dňa 10. októbra 2013 na uzatvorenie spoločnej dohody medzi Sociálnou poisťovňou a poľskou inštitúciou sociálneho zabezpečenia ZUS v súlade s článkom 16 (4) vykonávacieho nariadenia, v zmysle ktorej bolo aj žalobcom určené poľské zákonodarstvo, ktoré má konečnú platnosť.

S poukazom na uvedené dospel najvyšší súd k záveru, že rozhodnutia žalovanej a aj prvostupňového správneho orgánu sú v súlade so zákonom, a preto podľa § 220 O. s. p. napadnutý rozsudok krajského súdu zmenil tak, že žaloby žalobcov v 1. a 2. rade zamietol.

Vzhľadom na výsledok odvolacieho konania sa odvolanie žalobcov v 1. a 2. rade proti výroku V. rozsudku krajského súdu o trovách konania stalo bezpredmetným, nakoľko neúspešným žalobcom trovy konania neprislúchajú.

O trovách konania rozhodol odvolací súd podľa § 250k ods. 1 v spojení s § 246c ods. 1 a § 224 ods. 1 a 2 O. s. p. tak, že účastníkom ich náhradu nepriznal, keďže žalobcovia v konaní nemali úspech a žalovaná nemá na ich náhradu zákonný nárok ani v prípade úspechu.

S poukazom na ustanovenie § 492 ods. 2 zákona č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok postupoval odvolací súd v konaní podľa predpisov účinných do 30.06.2016 (zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku n i e j e príпустný opravný prostriedok.